

Pozorno pročitaj tekst, a potom riješi zadatke.

Razumijem što čitam

Lijepo ponašanje za dobar dan

(prema: Marja Baseler: *Prvo ti, onda ja! bonton za djecu*; prevela s nizozemskoga Svetlana Grubić)

Živimo okruženi drugim ljudima, stoga je važno lijepo se ponašati prema svima. Uljudno koga pozdraviti ili se predstaviti pri upoznavanju, samo su neka od pravila lijepoga ponašanja u različitim situacijama svakodnevnoga života.

5 Pozdravljanje pri susretu i odlasku

U svakoj je zemlji običaj pozdraviti osobu koju poznaješ kad ju sretneš na ulici. U svijetu se ljudi pozdravljaju na različite načine.

- Ne postoje čvrsta pravila o tome kako pozdraviti osobu koju poznaješ. Sve ovisi o tome koga pozdravljaš i koliko dobro poznaješ tu osobu. Nekoga koga dobro poznaješ, pozdravit ćeš drukčije nego nekoga koga poznaješ površno. Primjerice, pozdravljaš li prijatelja, dignut ćeš ruku u zrak – prijatelji imaju tajni pozdrav! Baku ćeš poljubiti, a poznaniku svojih roditelja pružit ćeš ruku. Svatko za sebe treba procijeniti pri kakvu se pozdravu najugodnije osjeća. Također često možeš pri pozdravljanju primijeniti ono što se od tebe očekuje. Ako ti tko pruži ruku, i ti ćeš učiniti isto. Što ćeš reći pri pozdravljanju, ovisi o tome koliko dobro koga poznaješ. Primjerice, reći ćeš:

Dobar dan, gospođo! poznanici svoje bake;

Zdravo!, Bok! prijatelju ili prijateljici;

Dobro jutro, učiteljice! svojoj učiteljici;

Dobar dan, doktore! svojemu liječniku.

- Pri odlasku mnogi kažu *Zdravo!* ili *Doviđenja!* U takvoj situaciji možeš poljubiti osobu koju pozdravljaš, ali i ne moraš. Nakon posjeta komu, pristojno je na kraju pozdraviti i zahvaliti. Primjerice, možeš reći: „Doviđenja i hvala na ukusnome kolaču i limunadi.“

- U Hrvatskoj se ljudi često rukuju pri pozdravljanju ili se pozdravljaju dvama poljupcima u obraze. U mnogim zemljama svijeta postoje drugačiji načini pozdravljanja. Francuzi se pozdravljaju četirima poljupcima u zrak, Japanci se naklone, a u Tibetu se pak pristojnim pozdravom, kojim se pokazuje skromnost i poštenje, smatra plaženje jezika. Eskimi se pozdravljaju trljanjem nosa o nos čime pokazuju poštovanje prema osobi koju pozdravljaju.

30 Upoznavanje

Ljude koje poznaješ pozdravljaš pri susretu. One koje još ne poznaješ, najprije trebaš upoznati. Pri upoznavanju se trebaš predstaviti. Ako se prvi put ideš igrati k novoj prijateljici ili prijatelju, pristojno je predstaviti se čim uđeš. Gledaj roditelje svoje prijateljice ili prijatelja u oči, pruži ruku i reci svoje ime. I oni će učiniti isto.

- Ljudi vole da i pri sljedećemu susretu znaš njihovo ime. Zato ga uvijek pokušaj upamtiti. Ako ti se tko predstavi imenom, slobodno joj/mu se tako obrati.

Pri upoznavanju veoma je važan prvi dojam jer za prvi dojam ne možeš dobiti drugu priliku. Slijedi pravila lijepoga ponašanja i uvijek se predstavi u najboljem svjetlu.

Tajni pozdrav

Prijatelji mogu imati tajni pozdrav. Zajedno sa svojom najboljom prijateljicom/svojim najboljim prijateljem osmisli tajni pozdrav. To je pozdrav koji samo vi znate. Evo primjera tajnih pozdrava: dvaput udarite rukom o ruku ili se uhvatite kažiprstima i tako se rukujte.

Kultura prilikom predstavljanja

Gledaj sugovornika u oči.
Pruži sugovorniku ruku.
Jasno izgovori svoje ime.

40

Rječnik

uljudno – pristojno

poznanik – čovjek kojega tko zna iz osobnih susreta, ne samo po viđenju

procijeniti – odrediti značenje koga ili čega; prosuditi

primijeniti – uporabiti, ostvariti

Dobar dan!
Drago mi je!

Doviđenja
i hvala!

1. Označi slovom T dva točna odgovora.

Ovaj tekst govori o lijepome ponašanju:

- pri jelu
- pri susretu i odlasku
- pri ulasku i izlasku iz prostorije
- pri upoznavanju.

2. Označi slovom T ako točnu tvrdnju, a slovom N netočnu.

U različitim zemljama svijeta ljudi se pozdravljaju na isti način.

Prijatelja ćeš pozdraviti drugačije nego poznanika.

Pri upoznavanju se ne trebaš predstaviti.

Pri upoznavanju je veoma važan prvi dojam.

3. Odgovori na pitanja cjelovitom rečenicom.

a) O čemu ovisi kako ćeš pozdraviti osobu koju poznaješ? (Odgovor potraži između 10. i 20. retka.)

b) Što sve trebaš učiniti pri upoznavanju? (Odgovor potraži između 35. i 40. retka.)

4. Dopuni rečenice.

Francuzi se pozdravljaju _____ poljupcima u zrak.

Kod predstavljanja trebaš jasno reći _____.

5. Zadatak ima dva dijela.

I. Ispod načina pozdravljanja prikazanoga na ilustraciji napiši ime naroda čiji se pripadnici na taj način pozdravljaju.

II. Dopuni rečenice.

U prvome dijelu zadatka nije spomenut jedan narod naveden u tekstu. To su

_____. Oni se pozdravljaju _____.

7. Prepiši rečenice tako da podcrtane riječi i izraze zamijeniš zadanim riječima. Red riječi u nekim će se rečenicama promijeniti.

poznanik

uljudno

procijeniti

ostaviti prvi dojam

a) Osobe koje svakodnevno susrećeš trebaš pozdraviti na pristojan način.

b) Osobu koju površno poznaješ nećeš zagrliti pri pozdravu.

c) Uvijek trebaš razmišljati kako se pri upoznavanju pokazati u što boljem svjetlu.

d) Svatko za sebe treba odrediti pri kakvu se pozdravu najugodnije osjeća.
